

**ฟาร์มชุมชน บ้านไร่สว่างอารมณ์กับการถอดองค์ความรู้
ของศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าการเกษตร
อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ (Best Practice)**

โดย

**นายอรุณ ศรีใส
นายอำเภอดอยหล่อ**

อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

มีนาคม ๒๕๖๑

ส่วนที่ ๒ ฟาร์มชุมชน บ้านไร่สว่างอารมณ์กับการถอดองค์ความรู้ของศูนย์เรียนรู้ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าการเกษตร อำเภออดอยหล่อ

๑. ความสำคัญและความเป็นมา

เริ่มต้นเกิดจากแนวคิดของ นายอร่าม หล้าทิพย์ อายุ ๔๖ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๑๓ อยู่บ้านเลขที่ ๒๕๓ บ้านไร่สว่างอารมณ์ หมู่ ๒๑ ตำบลอดอยหล่อ อำเภออดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ โดยท่านได้จบการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิชาเอกบริหารธุรกิจ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ จังหวัดเชียงใหม่ เคยทำงานที่บริษัท ไทยสมุทร ประกันชีวิต ในตำแหน่ง พนักงานการเงินเป็นเวลา ๑๐ กว่าปี ซึ่งมีแนวคิดในใจตลอดมาว่าอยากทำการเกษตรอย่างเจ้านายของตนเอง จึงลาออกมาดำเนินการด้านการเกษตรอย่างจริงจัง โดยการผลิตข้าวปลอดภัย ตามระบบการผลิตทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมต่อสุขภาพ (Good Agriculture Practices:GAP) ผลิตข้าวไรเบอรี่เพื่อสุขภาพ และข้าวกล้องเพื่อสุขภาพ บรรจุเองจำหน่ายเอง ในนามกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ปลุกเอง แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ตราผาซ้อ โดยใช้ศาสตร์พระราชามาขับเคลื่อนกระบวนการเป็นฟาร์มชุมชนที่สร้างความมั่นคงด้านอาหารให้แก่สมาชิกได้เป็นอย่างดี

บนเนื้อที่ ๔๐ ไร่ การใช้ที่ดินทุกตารางนิ้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด ด้วยความมานะพยายามของสมาชิก พยายาม ฝ่าฝืน อุปสรรค และยึบบนลำขาของตนเอง ลดการพึ่งพาจากปัจจัยภายนอก ใช้ทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการพึ่งพาอาศัย ซึ่งกันและกัน ทำให้พลิกฟื้นแผ่นดินให้กลับมาอุดมสมบูรณ์ โดยการปรับสภาพดิน ด้วยการปลูกพืชตระกูลถั่ว หลังจากการเก็บเกี่ยว แล้วไถกลบ สำหรับผลผลิตที่ได้จากการดำเนินงานได้นำมาทำการแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าของผลผลิต โดยการบรรจุภัณฑ์ที่น่าสนใจ ทำให้มีราคาสูงขึ้น เก็บไว้ได้นาน สร้างรายได้ให้กับสมาชิกเพิ่มมากขึ้น ทำให้สมาชิกมีคุณภาพที่ดีขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางพระราชดำริ

๒. ศาสตร์ของพระราชที่เกี่ยวข้องกับความสำเเร็จ

๒.๑ จากการที่กลุ่มมีความตั้งใจ โดยการริเริ่มของ นายอร่าม หล้าทิพย์ เกิดพลังในใจ อันน้อมนำมาจากศาสตร์พระราช คือ การระเบิดจากข้างใน โดยองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มีพระราชดำรัสตั้งแต่ปี ๒๕๑๗ ว่า “การพัฒนาประเทศนั้น จำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือความพอมีพอกิน พอใช้ของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ เป็นเบื้องต้นก่อน...” การพัฒนาประเทศที่ผ่านมาต้องใช้กรอบเกณฑ์ของ “เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางพระราชดำริ ๓ ประการ” ที่ว่า “พอประมาณ มีเหตุมีผล มีภูมิคุ้มกัน” ให้เป็น “การพัฒนาคน การพัฒนาการศึกษา การพัฒนาระบบ” หรือ “เป็นคนดี มีความรู้ อยู่อย่างมีแบบแผน” “การระเบิดจากข้างใน” หรือ “การระเบิดจากภายใน” หมายความว่า ทุกสิ่งที่เกิดขึ้นต้องเกิดจากความคิด ความรู้ ความต้องการจากภายใน เป็นแรงผลักดันด้วยตนเอง ไม่ใช่เกิดจากคนอื่นมากระตุ้นให้ทำหรือส่งเสริมให้ทำ ทรงใช้คำว่า “ระเบิดจากภายใน” นั่นคือ ทำให้ตนเอง ชุมชน หมู่บ้าน มีความเข้มแข็งก่อนแล้ว จึงค่อยออกมาสู่สังคมภายนอก มิใช่การเอาความเจริญหรือบุคคลจากภายนอกเข้าไปหา กับชุมชน หมู่บ้าน ทั้งที่ เขาไม่ทันได้มีโอกาสเตรียมตัว หรือตั้งตัว ตรงนี้เองฝ่ายปกครองและส่วนราชการต่างๆ

จะช่วยเหลือราษฎรตามความจำเป็นและความเหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อที่ราษฎรเหล่านั้น จะได้สามารถพึ่งตนเองได้และออกมาสู่สังคมภายนอกอย่างไม่ลำบาก

๒.๒ ไม่ติดตำรา คือ การพัฒนาตามแนวพระราชดำริของกลุ่ม มีลักษณะของการพัฒนาที่อนุโลมและรอมชอม และสภาพธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสภาพของสังคมจิตวิทยาแห่งชุมชน “ไม่ติดตำรา” ไม่ผูกมัดกับวิชาการและเทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมกับสภาพชีวิต ความเป็นอยู่ที่แท้จริงของคนไทย

๒.๓ ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด คือ กลุ่มใช้หลักในการแก้ไขปัญหาด้วยความเรียบง่ายและประหยัด สมาชิกสามารถทำได้เอง หาได้ในท้องถิ่นและประยุกต์ในสิ่งที่มีอยู่ในภูมิภาคนั้นๆ มาแก้ไขปัญหาโดยไม่ต้องลงทุนสูง หรือใช้เทคโนโลยีที่ไม่ยุ่งยากนัก

๒.๔ การมีส่วนร่วม คือ ความเป็นนักประชาธิปไตย ในกลุ่มสมาชิกเปิดโอกาสให้ทุกคนได้มาร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม โดยฝ่ายปกครองแนะนำภายใต้แนวคิด “ต้องหัดทำให้กว้างขวาง หนักแน่น รู้จักรับฟังความคิดเห็น คำวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่นอย่างฉลาด เพราะการรู้จักรับฟังอย่างฉลาดนั้น แท้จริงแล้วคือ การระดมสติปัญญาและประสบการณ์อันหลากหลายมาอำนวยความสะดวกปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จที่สมบูรณ์นั่นเอง”

๒.๕ ใช้ธรรมปราบอธรรม คือนำความจริงในเรื่องความเป็นไปแห่งธรรมชาติ และกฎเกณฑ์ของธรรมชาติมาเป็นหลักการและแนวปฏิบัติที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสถานะที่ไม่ปกติเข้าสู่ระบบที่เป็นปกติ เช่น การใช้สารชีวภัณฑ์ของกลุ่มในการกำจัดศัตรูพืช เป็นต้น

๒.๖ รู้ - รัก - สามัคคี เป็นอีกอย่างหนึ่งที่ฝ่ายปกครองเข้าไปมีบทบาทให้กลุ่ม คือ แนะนำ เสริมสร้างความรู้ในการที่จะลงมือทำสิ่งนั้น จะต้องเรียนรู้เสียก่อน รู้ถึงปัจจัยทั้งหมด รู้ถึงปัญหา รู้ถึงวิธีแก้ปัญหา ติดตามมาด้วยความรัก เมื่อรู้ครบกระบวนการแล้ว จะต้องเห็นคุณค่า เกิดศรัทธา เกิดความรักที่จะเข้าไปลงมือปฏิบัติในงานนั้นๆ สุดท้ายคือ ความสามัคคีกันเป็นหมู่คณะ จึงจะเกิดพลังในการแก้ไขปัญหาให้ลุล่วงด้วยดี

๓.วัตถุประสงค์ของกลุ่ม

๓.๑ เพื่อทำการเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงและการเกษตรปลอดภัยตามระบบ GAP เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับตนเอง

๓.๒ เพื่อนำผลผลิตมาแปรรูป เพิ่มมูลค่าของผลผลิตให้มีราคาสูงขึ้น เก็บไว้ได้นานและสร้างรายได้ให้กับสมาชิก

๓.๓ คุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของสมาชิกดีขึ้นตลอดไป

๔. ขั้นตอนการดำเนินงาน (วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ)

นายอร่าม หล้าทิพย์ และสมาชิกในกลุ่มเป็นผู้เข้าใจและนำหลักธรรมมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันและครอบครัวได้เป็นอย่างดีซึ่ง โดยยึดหลักความพอเพียงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่หนุ่มจนปัจจุบัน และเป็นแบบอย่างของคนในครอบครัวและผู้อื่นในชุมชน เป็นผู้นำทางปัญญาที่สร้างแรงบันดาลใจ ให้ชุมชนลุกขึ้นมาเรียนรู้และค้นหาทางออกเพื่อให้พึ่งพาตนเองจนสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่รวมกลุ่มเกษตรกรทำการเกษตรปลอดภัย GAP จะสามารถผลิตพืชผักและข้าว GAP ที่มีคุณภาพ เป็นความต้องการของตลาดจนสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกในกลุ่มได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ นายอร่าม หล้าทิพย์ เป็นผู้เสียสละด้วยจิตสาธารณะ เสียสละพื้นที่ในแปลงทำกินจำนวน ๔๐ ไร่ จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ของชุมชนเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

๔.๑ ขั้นตอนการดำเนินการของกลุ่ม

๑) ลดสารเคมี ใช้ปุ๋ยชีวภัณฑ์ใช้น้ำหมักชีวภาพเข้าช่วย ใช้ความรู้ในการอบรมมาปรับปรุงดินและผลิตปุ๋ยอินทรีย์ไว้ใช้เอง

๒) ลดต้นทุนการผลิต โดยใช้พืชสมุนไพรและกำจัดศัตรูพืช ปุ๋ยหมักชีวภาพ ปุ๋ยน้ำหมักสูตรต่างๆ การแก้ไขปัญหาดินไม่อุดมสมบูรณ์ การผลิตเชื้อราไตรโคมาและบิวเวอร์เรีย ในการกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชไว้ใช้เอง

๓) นำน้ำจากบ่อเลี้ยงปลาที่ต่อท่อส่งน้ำไปสู่แปลงผักโดยใช้อุปกรณ์ที่คิดและปรับปรุงเองโดยหลักการกักน้ำและเพิ่มความดันน้ำ โดยไม่ใช้ไฟฟ้า เรียกว่า “พญาแรงให้น้ำ”

๔) การตลาด มีการทำการตลาดเชื่อมโยงกับกลุ่มเป้าหมาย ไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง ผลิตภัณฑ์มีราคาแพงกว่าท้องตลาด คนนิยมมีความสนใจในสินค้าว่าบริโภคแล้วปลอดภัยสุขภาพดีขึ้น ชุมชนและกลุ่มมีรายได้ดีขึ้น

๕) มีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ออกจากจำหน่ายในงานต่างๆ เป็นประจำสามารถทำรายได้อย่างเป็นกอบเป็นกำ เช่น อาหารและขนมจากข้าวไรเบอร์รี่ GAP จำหน่ายในงานฤดูหนาวเมืองเชียงใหม่ เป็นต้น

๖) มีการพัฒนา เพิ่มเติมองค์ความรู้โดยเชิญวิทยากรมาอบรมความรู้ด้านการทำบัญชีครัวเรือน แก่สมาชิก ตลอดจนสามารถไปสอนบุคคล อื่นๆ ในชุมชน และเป็นแบบอย่างที่ดีได้

๗) ได้สร้างเครือข่ายและเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตร ฟาร์มชุมชน จะสามารถเป็นที่ศึกษาดูงานของส่วนราชการต่างๆและชุมชน มีเครือข่ายด้านวิชาการเกษตร เป็นตัวแทนจังหวัดเชียงใหม่เข้าประกวดในระดับประเทศ และมีเครือข่ายอาสาทำบัญชีครัวเรือน เข้าประกวดในระดับประเทศเช่นเดียวกัน

๔.๒ ขั้นตอนการดำเนินงานของฝ่ายปกครองและนายอำเภอ

๑) นายอำเภอในฐานะผู้มีหน้าที่ในการพัฒนาอาชีพความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชน ได้เข้าพบบุคคลที่เกี่ยวข้อง อันประกอบด้วยนายอร่าม หล้าทิพย์ และครอบครัว นำส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จุดประกายการระเบิดจากภายในของทุกคนในครอบครัวที่ต้องการทำอาชีพเกษตรกรรมในพื้นที่ของตนเอง ซึ่งปล่อยไว้ว่างเปล่า ได้มีโอกาสเป็นเจ้านายของตนเอง อีกทั้งการไม่ละทิ้งถิ่นบ้านเกิดไปทำงานที่อื่น ได้อยู่อาศัยกับครอบครัวทุกคนในบ้านของตนเอง รายได้การมีรายได้ที่ดีพอ นายอำเภอดอยหล่อ จึงมีบทบาทมากในการจุดประกายครั้งนี้ ชี้แจงให้เห็นความสำคัญ และนำส่วนราชการเข้าแนะนำ อาทิ เกษตรอำเภอ สำนักงานพัฒนาที่ดิน และท้องถิ่นอำเภอ เข้าทำ SWOT ตามบริบทของครอบครัวและชุมชน หาเจ้าภาพรับผิดชอบช่วยเหลือในแต่ละด้าน ตั้งแต่ปัจจัยการผลิตเบื้องต้น และการปรับปรุงดิน ฯลฯ ภายใต้หลักการ “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” ให้มากที่สุด ซึ่งนายอร่าม หล้าทิพย์ได้ดำเนินงานอย่างตั้งใจตามคำแนะนำของนายอำเภอและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมของพื้นที่ตลอดจนการทดลองด้วยตนเอง และได้หาความรู้ด้านการเกษตรเพิ่มเติมอยู่เสมอ

๒) นายอำเภอดอยหล่อขยายผลไปสู่ชุมชน ผลผลิตที่เกิดจากครอบครัวของนายอร่าม หล้าทิพย์ มีจำหน่ายไม่เพียงพอความต้องการของตลาด ทำให้ความต้องการของผู้บริโภค บริโภค และพ่อค้าที่จะนำไปส่งต่อต่อลูกค้าไม่เป็นไปตามกำหนด หรือจำนวนความต้องการ ดังนั้น การที่ขยายผลให้บุคคลที่มีความสนใจในอาชีพเดียวกัน มาเป็นสมาชิกร่วมกัน คิดร่วมกัน ทำและร่วมกันได้รับผลประโยชน์จึงเป็นสิ่งที่สำคัญ ปัจจุบันได้ปริมาณสินค้าจากเกษตรกรมารวมกลุ่มกันจำหน่ายเป็นพลังในการต่อรองและจำหน่าย สร้างความเชื่อมั่นต่อลูกค้า อย่างไรก็ตาม นายอำเภอได้ขอให้กลุ่มกำหนดมาตรฐานของผลผลิตที่มีคุณภาพอยู่เสมอ ไม่ทำคุณภาพสินค้าให้เสียไป เพราะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภคบริโภคในภายหลังหน้าได้

๓) นายอำเภอดอยหล่อได้แนะนำเสริมสร้างองค์ความรู้ในด้านกระบวนการ ดังนี้

ลดต้นทุน → ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยขึ้น → ไม่พึ่งระบบพ่อค้าคนกลาง →
บรรจุภัณฑ์จำหน่ายเอง → หาดตลาดเอง → เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

๔) จัดหาแหล่งเงินทุนอุดหนุนโดยประสานกรมส่งเสริมการเกษตร จัดหาสร้งบอุดหนุนเรียนรู้วิชาการ และเป็นแหล่งถ่ายทอดเทคโนโลยี งบประมาณดังกล่าวทำเป็นสถานี่การเรียนรู้และมีอาคารที่ถาวรสำหรับประชุม โดยแจ้งข้อคิดแก่ทุกส่วนราชการที่ว่า “การสนับสนุนงบประมาณของส่วนราชการควรให้กับคนหรือชุมชนที่มีความตั้งใจ ชยัน เริ่มทำมาก่อน” จะเป็นการใช้งบประมาณที่มีโอกาสประสบความสำเร็จมากกว่าให้โดยไม่ได้วิเคราะห์ถึงความจริงจัง จริงใจในการดำเนินงานอย่างเอาจริงเอาจังการรวมกลุ่มอย่างหลวมๆประสบความสำเร็จได้ยาก ดังนั้น การจัดสรรงบประมาณแก่กลุ่มจะให้ด้วยความสงสารหรือให้กับกลุ่มไม่ชยันก็ไม่สามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ สำหรับกลุ่มนี้มีความตั้งใจ และอดทนอุปสรรคมาเป็นเวลานานจึงควร

ได้รับการระดมทุนช่วยเหลือได้และขอให้ทุกภาคส่วนช่วยสนับสนุนเพื่อเป็นชุมชนเข้มแข็งทางด้านการเกษตร และเป็นจุดศึกษาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของอำเภอดอยหล่อในภายภาคหน้าต่อไป

๕.กิจกรรมที่ประสบความสำเร็จแล้ว ประกอบด้วย

- ๑) การผลิตข้าวครบวงจร
เป็นผลิตข้าวปลอดภัยตามระบบ GAP ผลิตข้าวไรเบอร์รี่เพื่อสุขภาพและข้าวกล้องเพื่อสุขภาพ GAP ปลุกเอง สีเอง บรรจุจำหน่ายเองในนามกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรตราผาซ่อ
- ๒) การปลูกพืชผักปลอดภัย
เป็นการผลิตแบบปลอดภัย ไม่ใช้สารเคมีโดยผลิตปุ๋ยหมัก น้ำหมัก และสารชีวภัณฑ์ไว้ใช้เอง ปลูกพืชผักที่ชาวบ้านน้อมบริโภคมามากกว่า ๑๐ ชนิด เช่น ผักบุ้ง ฟริก มะเขือ ถั่วฝักยาว หมุนเวียนกันไปตามฤดูกาล
- ๓) การเลี้ยงปลาและการประมง
การเลี้ยงปลาบึกสยามแม่โจ้ เป็นพันธุ์ผสมจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ใช้เวลาเลี้ยงประมาณ ๔-๘ เดือน ขายได้กำไร กรัมละ ๑๐๐ - ๑๒๐ บาท
- ๔) การเลี้ยงไก่และการปศุสัตว์
มีการเลี้ยงทั้งไก่พันธุ์ไข่ และไก่พันธุ์เนื้อ เพื่อเป็นแบบอย่างกับผู้สนใจมาเรียนรู้ สามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้ มูลสัตว์สามารถนำมาเป็นปุ๋ยคอกลดค่าใช้จ่ายได้เป็นอย่างดี
- ๕) การทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ
น้ำหมักชีวภาพ โดยใช้พืชสมุนไพรป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ใช้ปุ๋ยแก้ปัญหาดินไม่อุดมสมบูรณ์ เพื่อลดต้นทุนการผลิตในฟาร์มชุมชน เป็นการลดรายจ่ายในการใช้ปุ๋ยเคมีสำหรับการใช้พืชผลทางการเกษตร แก้ไขปัญหาเรื่องดิน ไม่อุดมสมบูรณ์
- ๖) การใช้สารชีวภัณฑ์
การใช้สารชีวภัณฑ์ ในการลดต้นทุนการผลิตและเป็นตัวกำจัดศัตรูพืช เช่น เชื้อราไตรโคโดมา เชื้อราบีเวอร์เรียในการกำจัดโรค และ แมลงศัตรูพืชผลิตไว้ใช้เอง ตลอดจนแจกจ่ายให้แก่ชุมชน

๖.ผลการดำเนินงาน ผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ที่ได้รับ

- ๑) เป็นการเพิ่มมูลค่า ของผลผลิต เปลี่ยนจากเกษตรแบบดั้งเดิม ไปสู่การเกษตรที่เน้นการจัดการด้านเทคโนโลยี และการเกษตรครบวงจรตั้งแต่การแปรรูปการตลาด การขนส่ง การพัฒนาสินค้า การจัดหาองค์ความรู้ การเชื่อมโยงเครือข่าย โดยฟาร์มและสมาชิกเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด การตลาดไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลางมากนัก คิดประยุกต์ผลิตภัณฑ์ให้มีราคาแพงกว่าท้องตลาดคนนิยม มีความมั่นใจในสินค้าดีๆ นำบริโภคแล้วปลอดภัยสุขภาพดีขึ้น ชุมชนมีรายได้ ผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นชื่อ ได้แก่ ข้าว ๙ อย่างในแปลงเดียว

ผสมผสานจากการทดลองแล้วนำไปปลูกในแปลงเดียวกัน นำมาสีจำหน่ายเป็น ข้าวคุณภาพในถุงเดียวกัน ปลูกตามระบบ GAP นอกจากนี้มีข้าวไรย์เบอร์รี่และข้าวกล้องเพื่อสุขภาพ GAP เป็นต้น

๒) การถอดองค์ความรู้เรื่องการเกษตรปลอดภัยเพื่อส่วนราชการต่างๆ ในการนำไปศึกษาต่อยอด ขยายผลต่อชุมชน หมู่บ้านอื่นๆ ที่สนใจต่อไป

๓) เสริมสร้างนวัตกรรมใหม่แบบภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ “พญาแรงให้น้ำ” โดยหลักการลักน้ำและเพิ่มความดันน้ำ โดยไม่ใช่ไฟฟ้าต่อท่อส่งน้ำไปสู่แปลงผัก

๗. ปัจจัยเกื้อกูลความสำเร็จ

๑) ความตั้งใจจริงของผู้นำกลุ่ม นายอร่าม หล้าทิพย์ ที่มีความอดทน มานะ พยายามและ คอยศึกษา เรียนรู้อยู่ตลอดเวลา

๒) ส่วนราชการ นำโดยนายอำเภอเป็นผู้นำท้องถิ่นคอยให้กำลังใจ แนะนำแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีส่วนราชการคอยแนะนำตามหลักวิธีการ ติดตามประเมินผล ไม่ทอดทิ้ง แก้ไข ปัญหาที่เกินขีดความสามารถของกลุ่ม

๓) นายอำเภอจัดหาแหล่งเงินทุนแบบให้อุดหนุนและแบบยืมให้หมุนเวียน ให้กับกลุ่มในการ พัฒนา

๔) กฎ กติกาของกลุ่มมีความชัดเจนและเกิดจากการเกิดกำหนดขึ้นเองภายใน มีการจัดสร้าง รายได้อย่างเป็นธรรม และมีการแบ่งหน้าที่กันพัฒนาทำงานที่เป็นระบบ โดยมีประธานกลุ่มเป็นคนคอยติดตาม ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

๕) มีกระบวนการปรับปรุงความคิดจากการดำเนินงานอยู่เสมอ ไม่หยุดนิ่ง พยายามคิดหาสิ่ง ใหม่ๆมาทำให้กระบวนการผลิต และการจำหน่ายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๘. บทสรุป

ฟาร์มชุมชนบ้านไร่สว่างอารมณ์ หมู่ที่ ๒๑ ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นกลุ่มที่เกิดขึ้นจากการระเบิดจากภายในของนายอร่าม หล้าทิพย์ ในพื้นที่ ๔๐ ไร่ เมื่อประมาณ ๑๐ กว่าปี (ปี ๒๕๕๐) โดยลาออกจากการเป็นพนักงานบริษัทประกัน มีความมุ่งมั่นที่จะเป็นเจ้านายของตนเอง และรัก ในอาชีพเกษตรกรรม จึงได้เรียนรู้และศึกษาค้นคว้าการปลูกพืชผักอินทรีย์ GAP โดยมีการวิเคราะห์ศักยภาพ ของตนเอง และบริบทของพื้นที่โดยมีนายอำเภอดอยหล่อ และส่วนราชการเกี่ยวข้องให้คำแนะนำ สนับสนุน แบบบูรณาการกัน ส่งเสริมให้ราษฎรมีรายได้ ราชการมีการถอดองค์ความรู้เพื่อการขยายผล และทดลองวิจัย โดยสถาบันการศึกษา สถานที่ดำเนินการที่เป็นรูปธรรม เป็นรูปแบบการสร้าง ความมั่นคงจากรากฐานอย่าง แท้จริงครบตามวัตถุประสงค์ของรัฐบาลในปัจจุบันและกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ที่ต้องการให้ฝ่าย

ปกครอง โดยเฉพาะนายอำเภอเข้าไปมีบทบาทในฐานะผู้นำการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ
 น้อมนำศาสตร์พระราชาส่งเสริมให้ประชาชนดำเนินชีวิตประจำวันจากครอบครัว → ชุมชน →
 ตำบล → อำเภอ ต่อไป

อีกอย่างหนึ่งที่สามารถเกื้อกูลต่อความสำเร็จให้แก่คุณธรรมของนักปกครอง ส่งผลต่อความศรัทธาของ
 ประชาชนตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน คุณธรรมหลักๆที่นำมาใช้ ได้แก่

๑) หลักพรหมวิหาร ๔

- เมตตา
- กรุณา
- มุทิตา
- อุเบกขา

๒) หลักสังคหวัตถุ ๔

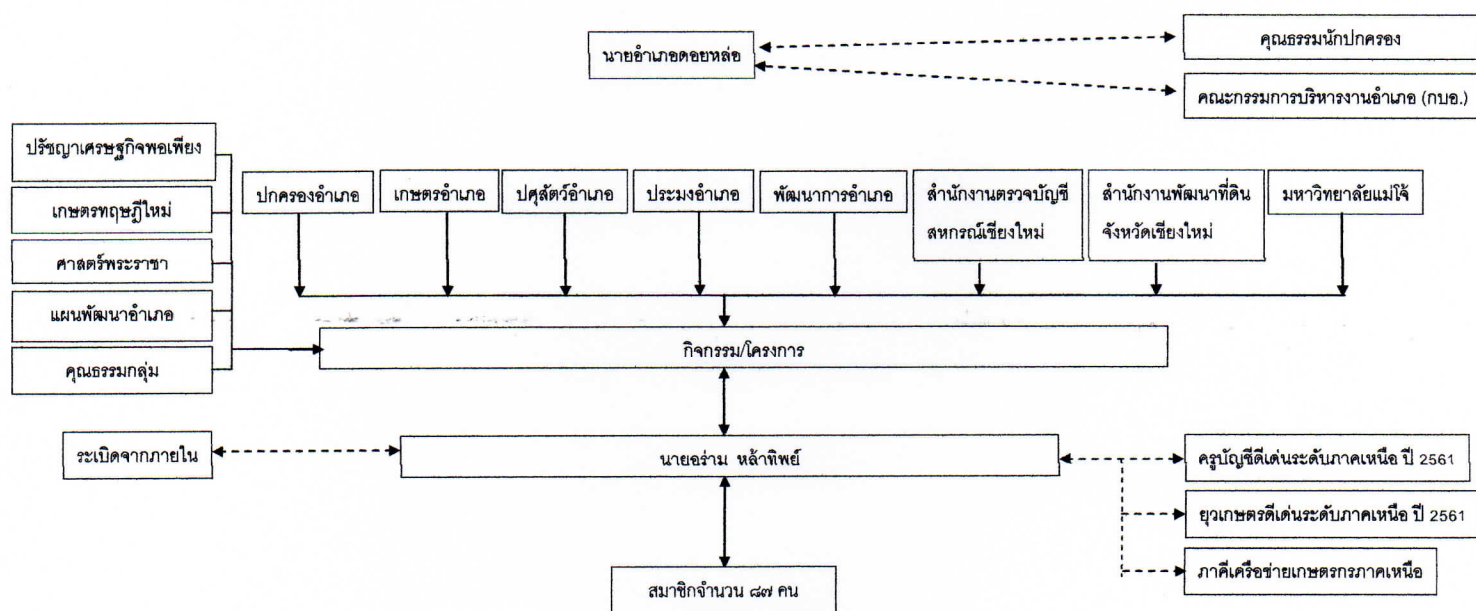
- ทาน
- ปิยวาจา
- สมานัตตา
- อตถจริยา

๓) หลัก อิทธิบาท ๔

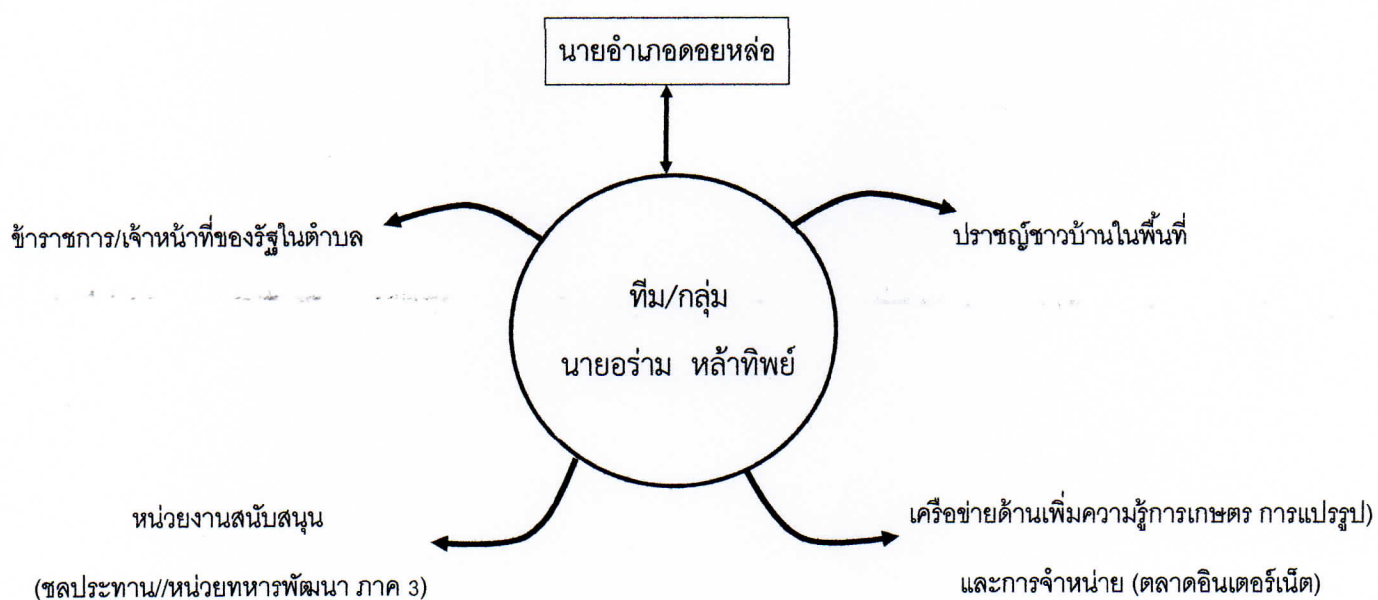
- ฉันทะ
- วิริยะ
- จิตตะ
- วิมังสา

ทั้งหมด ล้วนเกิดจากหัวใจของนักปกครองมืออาชีพ ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนเกิดจากใจและคุณธรรมทั้งสิ้น
 ผู้เขียนเชื่อว่าแม้การเข้าไปช่วยเหลือประชาชนของนายอำเภอคอยหล่ออาจช่วยได้ไม่สำเร็จในทุกเรื่อง แต่
 การไปทำงานร่วมกับเขาเหล่านั้นด้วยหัวใจ เราคงได้หัวใจชาวบ้านตอบแทนมานั่นเอง

กลไกการบูรณาการขับเคลื่อนฟาร์มชุมชนบ้านไร่สว่างอารมณ์ ม.๒๑ ตำบลคอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

การพัฒนาการดำเนินงานของฟาร์มชุมชนบ้านไร่สว่างอารมณ์ แบบประชารัฐ

ขั้นตอนการทำงานฟาร์มชุมชนบ้านไร่สว่างอารมณ์

